

זמני השבת

הדלקת נרות

16:34

צאת שבת

17:37

רבינו תם

18:10

מחממת אמי שבת

עלון
492

עורך העלון: נדב אלחדיך

שבת פרשת שמות

מתוך עלון משולחן שלמה

הגאון רבינו שלמה יהודה בארי שליט"א

הגאון הינוקא

יסוד האמונה והלדעת שה' אוהב אותנו

שלוות הנפש

מאת מחבר הספר שליט"א

צריך לדעת שיסוד האמונה הוא לא רק להאמין שיש בורא לעולם, אלא העיקר זה לדעת שה' אוהב אותנו אהבה שלא תלויה בדבר, אהבת אמת נצחית בלי הפסקה. כי רוב החסרון שיש לאנשים הוא בדאגות שונות, כי הם לא מאמינים שה' רוצה לעשות להם טוב. אדם שמאמין שה' אוהב אותו הוא רגוע כי הוא יודע שכל הטוב יבוא לו כי ה' אוהב אותו וה' הוא טוב, ודרך הטוב להיטיב. [וגם אם ח"ו נראה לאדם שלא טוב, ה' הטוב יודע שזה טוב בעבורו]. נתבונן לרגע, כל הטוב שאנו מכירים, אדם שהוא טוב, זה אומר שהוא טוב באמת, טוב זה מילה של טוב לב, כל הטובות שיכולות להיות וכל האהבה שיכולה להיות זה רק ממידותיו של ה', כי הכל ממנו, וה' הוא מקור כל הטוב האהבה והחמלה. וא"כ כשנתבונן מעט בזה כבר נבין מיהו הש"ת שאנו עובדים אותו, ואנו בניו.

ה' באמת רוצה להביא לנו את כל הטוב שיש בעולם, רק שאנחנו לא מספיק מוכינים לעצמנו את ההכרה הזו הבסיסית שה' אוהב אותנו, ובה אנו כביכול מונעים מה' להיטיב לנו, כי היצר הרע מקטרג ואומר לה' למה אתה רוצה להביא לנו הטוב והצלחה, הרי הוא רוצה לעצמו לא מאמין בך שתתן לו את השפע.

ולכן לפני כל עבודה על אמונה ובטחון אנו צריכים להשריש בנו שה' אוהב אותנו, אהבה שלא תלויה בדבר. אפי' את הרשעים ה' אוהב. ה' אוהב את כלונו בשווה, ה' רק מצפה שנישאר עיננו אליו בכל דבר, ונהיה תלויים רק בו שעי"כ ה' יוכל להשפיע לנו את השפע בלי שום קטרוגים. שנדע שה' אוהב אותנו.

אנו צריכים להתרגל ולשנן שטוב לנו ויהיה עוד יותר טוב, לא כי מגיע לנו, אלא כי ה' אוהב אותנו! ולכן יהיה רק טוב. זה יסוד ושורש האמונה בה'. והדרך להגיע לאהבת ה' היא מאוד פשוטה, פשוט "להתבונן" להתבונן בנו, בגוף הנפלא שה' יצר, בעולם היפה שאנו נמצאים בו עם עצים וים ופירות בשלל גוונים ובכלל כל הבריאה הפלאית, וכך ככל שיותר נתבונן בכל דבר ודבר נראה שה' צועק אלינו "אני בראתי את העולם, וכל זה בראתי בשבילך כי אני אוהב אותך אהבת אמת".

זה בת קול שיוצאת ואומרת לנו "בניי חביבי אני כל כך אוהב אתכם, פשוט תבינו את זה וכל החיים שלכן ישתנו לטובה".

רוצים להאזין למסרים ופנינים קצרים ממחבר הטור שליט"א? חייגו 077-4017828 שולחה 13

הקדשת השבוע

רפואה שלמה בתוך שאר חולי ישראל
למור"ד הגאון
הרב שמעון רפאל בן חביבה

שתמיד יכול האדם לדבר דיבורי אמונה, אף כאשר נסתרת ממנו האמונה. וכל מה שעובר האדם, שהוא ענין מצרים (כמובא בבראשית רבה טז), הוא בכדי להרחיקו מהפה, כלומר למונעו שלא ישתמש בכח הדיבור העצום, שהוא הכח והכלי שהקב"ה נתן לנו שעל ידו יוכל כל אדם לצאת מכל גלות ומכל המצרים לו. לכן כדי שיהיה לאדם אמונה, צריך שישתמש בכח העצום של הדיבור, כמו שכתוב (תהלים פט, ב) 'אוֹדִיעַ אֶמְנוּתְךָ בְּפִי', ועל ידי הדיבור יתעורר הלב לאמונה ב'יחודא תתאה' כי תחילתה היא בפה, ורק אח"כ מתעורר ליבו אל האמונה ברחמי הש"ת, וזוכה לראות כיצד הקב"ה משגיח עליו בכל דבר וענין. ומדרגה זו יכולה יותר להתגלות לברואים, וכענין אהרן שהוא כנגד הפה הגלוי, אמנם מדרגת האמונה ברחמי ה', נמצאת בהסתרה, וצריך זכות לגלותה. וע"כ נעלם שמו של משה מהגדה (עי' חת"ס פסחים צט ע"ב), כי הדעת של האמונה ברחמי הש"ת נעלמת, אבל ע"י שמקיים 'וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ' (שמות יג, ח), ואומר ההגדה בפה, שזהו כנגד אהרן, מתגלית מדרגה זו מהסתרתה, וזוכים לגלותה. כך ענין הדיבור והתפילה קרוב יותר אצל האדם מהרחמים והאמונה, ועל ידי שמגלה את האמונה והרחמים באמצעות הדיבור, ממשיך ומוציא את הדעת לחרות, והוא נקרא יחודא תתאה שעל ידי הדיבור מגלה את האמונה.

הנה בגאולת מצרים, מלבד מה שנגאלנו בגאולת הגוף, עיקר הגאולה היא גאולת הדעת, כי עיקר הגאולה והחרות היא חרות הדעת והמוחין, שהרי יכול להיות אדם שאינו במאסר הגוף, ובכל זאת אינו בן חורין, ויש מי שנמצא בבית האסורים, אך הוא בן חורין, כגון יוסף הצדיק. ובגאולת מצרים, מלבד גאולת הגוף - נגאלנו גאולת הדעת, וזו המשמעות של יציאת מצרים.

והדעת היא האמונה ברחמי ה' יתברך. וזו האמונה היא גילוי שם הוי"ה שהוא שם הרחמים אל הלב של בני ישראל, וכאשר מגלים ישראל את האמונה באמצעות הפה, שהוא כנגד שם אדנו"ת, נעשה יחוד שלם הפודה את האדם מכל הצרות והגלויות.

וענין זה של גילוי הרחמים, צריך לנוהג בכל אחד ובכל זמן, שכשיש רחמים מגולים על האדם, ידבר דברי אמונה ובטחון בפיו. ובה הוא מוציא את האמונה ברחמי הש"ת ומגלה אותה בעולם, וגורם בזה תיקון גדול, והוא נקרא 'יחודא עילאה', כי הלב הוא שהתעורר תחילה באמונה ברחמי הש"ת.

אך כאשר האמונה ברחמי הש"ת נסתרת מהאדם, צריך שיעשה ההיפך, היינו שידבר דיבורי אמונה ברחמי הש"ת, ועל ידי זה יתעורר ליבו גם כן לידע ולהאמין ברחמי הש"ת, וזה נקרא 'יחודא תתאה', כי הוא מלמטה למעלה - שמתחיל את האמונה מהפה ורק אחר כך מתעורר ליבו אל האמונה.

והנה הלב נרמז במשה רבנו, והפה נרמז באהרן כמו שכתוב (שמות ד, טז) "הוא יהיה לך לפה". כי משה היה נסתר מבני ישראל ברוב הזמן, שהיה ספון באהלו (ספר המספיק לעובדי ה' עמ' לט), וכמו שהלב נסתר הוא מעיני האדם. וכן הוא בענין האמונה, שהיא נסתרת מן האדם ברוב הזמנים. אמנם אהרן היה סמוך אצלם תמיד, וכמו פה האדם הנמצא ברשותו יותר, וקרוב הוא יותר להוציא הדיבור מפיו. וכן הוא בענין האמונה,

ההקדשה הנורכזית:

לעילוי נשמת:

הרב אורי ווהר בן גולדה וצוק"ל
אסתר בת ניזיל, שם טוב בן אסתר ד"ל
הרב חיים אבישלום הכהן בן בלוקא

לרפואה שלמה:

מור"ד הרב ישראל מאיר יוסף בן אסתר, מור"ד הרב דוד שלום בצרי בן ויקטוריה. שירה בת אביגיל אלה. הרב בנימין דוב בן סימה. זכריה בן אמרים, אברהם אלברט בן בלינה, משה בן בלינה לרסואת הרבנית פייא צפורה בת הדסה. אסף בן מרים. מרים בת אסתר.

אביב ואוראל שימו לזרע קודש בר קיימא.

להצלחת אייל אליה ומשפחתו היו.

העלון מוקדש להצלחת עם ישראל

ברחמינו ונשמית ולבאלה

שלמה בקרוב

אמן

יתלה בבטול תורה

נסיעת ישרים עם מרששו של מו"ר הגאון הרב שלמה משה עמאר שליט"א

מ"ר הראשון צ'ורבה של ירושלים

ספר שמות

מו"ר הגאון הרב שלמה בצרי שליט"א

רב קהילה וראש כולל בבית כנסת בית יוסף רח' גלבוע 11 צבעתיים

אומרת הגמרא: "אם רואה אדם שיסורין באין עליו יפשפש במעשיו, שנאמר נחפשה דרכינו ונחקרה ונשובה עד ה'". פשפש ולא מצא, יתלה בבטול תורה שנאמר אשרי הגבר אשר תיסרנו יה ומתורתך תלמדנו". לכאורה יש לשאול, וכי כשפשפש במעשיו לא פשפש בעוון ביטול תורה, הלא ביטול תורה הוא אחד מהעונות הגדולים והחמורים ביותר? כמו שתלמוד תורה כנגד כולם, גם ביטול תורה כנגד כולם. אלא ודאי שפשפש במעשיו, אך לביטול תורה יש כמה משמעויות - יש ביטול תורה שאדם לא בא ללמוד, לא קובע עיתים לתורה, או שמדבר בלימוד, זה ביטול תורה מסוג אחד. ויש ביטול תורה באיכות, אדם לומד ויכול להגיע לדרגות של לימוד בעומק, להתייגע ולעמול באמת בתורה, אך הוא בוחר להסתפק בדברים שנחמדים לו, מסתפק בדברים קלים, כי טבע האדם שאינו אוהב להתאמץ. וכבר אמר החכם, 'אין עצלות כעצלות השכל'. העולם חושבים שהעצלות היא רק במעשים פיזיים, שאדם נמנע מהליכה ארוכה, מכל מיני עבודות קשות, מלקום בחצי הלילה בקור ובגשם. אך יש עצלות גדולה מכולם, היא עצלות השכל, העצלות הזאת לא כל כך מוכרת בציבור. האדם מתעצל לעמול עם השכל שלו, מעדיף ללמוד דברים קלים. כשאדם לומד גמרא, בחלק של האגדה הוא שמח, כי עכשיו קל לו, וכשמגיע לסוגיא שלא רגיל בה, בענייני טומאה וטהרה או קדשים, פתאום פניו קודרות. וכי הסוגיות הללו אינן תורה? ודאי שהן תורה, אך האדם בוחר בדברים קלים, אינו אוהב להתאמץ. צריך לדעת שלימוד התורה דורש עמל. מ"ר החזון-איש ע"ה כתב באחת מאגרותיו, "שכל סגולות לימוד התורה נאמרו על עמלה". רק כשהאדם עמל ויגיע בתורה בכל כחו, בכל מה שיכול להשקיע, זוכה לסגולותיה. אדם לומד, מברר את הסוגיא, צריך לעמול על כך, לא יסתפק רק בהבנה רופפת מלמעלה. אפילו שלומד ועוסק בתורה זה גם נקרא ביטול תורה, כי לומד בלי להתייגע ובלי להתאמץ, מחפש רק את הקל. לכן אמרו רבותינו 'פשפש ולא מצא, יתלה בבטול תורה' כשבדק את מעשיו ודאי שחשב גם על תלמוד תורה, ראה שהוא לומד ומגיע לכל הסדרים, עדיין יתלה בביטול תורה כי למרות כל זאת יש סוג אחר של ביטול תורה כשהאדם לא עמל מספיק. אהבת התורה ואהבת ה', זה כשהאדם יודע שעוסק בתורת אלהים חיים, אז הוא מתאמץ ויגע. גם תלמיד חכם העוסק כל יומו בתורה, וגם אדם בעל בית העובד לפרנסתו וקובע עיתים בתורה, כולים צריכים לעמול בתורה בכל כוחם

ברוך ה' סימנו ספר בראשית הנקרא ספר "הישר", לפי שאבותינו היו ישרים, ועתה החלנו ספר שמות, הנקרא "ספר הגאולה", כי זולת גאולת הגוף הייתה גאולה רוחנית של כלל ישראל. ה"בית הלוי" (ש"ת חלק הדרוש ס"ו) מבאר כי למעשה היו שני סוגי שעבוד, האחד שעבוד הגוף, כנאמר (א' י"ג י"ד) "ויעבידו מצרים את בני ישראל בפרך, וימרו את חייהם בעבודה קשה". והשני שעבוד רוחני, שהגיעו ישראל עד למ"ט שערי טומאה, עד שאמר שרו של מצרים להקדוש ברוך הוא: 'הללו עובדי עבודה זרה, והללו עובדי עבודה זרה'. ומוסיף הרמב"ן שגאולת הגוף נשלמה בקריעת ים סוף, ואילו זו הרוחנית נסתיימה בהקמת המשכן והשראת השכינה. על כן נקרא ספר שמות "ספר הגאולה", דכולו מדבר על גאולת ישראל - חלקו הראשון בגאולת הגוף, וחלקו השני בגאולה הרוחנית. בתפילת שחרית אנו אומרים "ממצרים גאלתנו" - גאולה גשמית, "ומבית עבדים פדיתנו" - גאולה רוחנית (דביר קדשו). כתב ה"אברבנאל": ספר בראשית הוא "ספר היחידים", וספר שמות הוא "ספר האומה". והנה ראתה החכמה האלוהית להבדיל ספרים אלו ולהניח בתחילה ספר בראשית ואחריו ספר שמות, לפי שספר בראשית נתייחד לספר המעשים שקרו לאנשים יחידים, המה הגיבורים אשר מעולם אנשי השם כאדם ונוח ושם ועבר, אברהם יצחק ויעקב ובניו ושאר יחידים סגולה, ואחרי שהשלים סיפור ענייני אותם יחידים, התחיל הספר הזה לבאר ולהגיד ענייני האומה הישראלית.

ניתן להאזין לשיעוריו של הרב שליט"א

במספר 077-4017828 שלווחה 55

כאייל תערוג

מו"ר הגאון הרב אייל עמרמי שליט"א

ראש נוסדות "כאייל תערוג"

מספר ראיות וסימנים חזקים שענווה

מכפרת לאדם על כל העוונות

גאון עוזנו החיד"א הקדוש אומר: למילה "ענו" יש אותן אותיות כמו המילה "עון", לרמוז שע"י הענווה מתכפר לאדם כל העוון. וכן, ענו בגימטריה הוא "רחם" (במלואו) שמהפך את כל מידת הדין לרחמים.

והאדם העניו כאילו הקריב את כל הקורבנות כולם, כמו שכתוב: 'זָבַחַי אֱלֹהִים רִיחַ נְשָׁבָרָה' (תהילים, נ"א) ובזכות זה הוא ממש נהיה מרכבה לשכינה וממילא מידת הדין מתהפכת לרחמים. ועוד כתב החיד"א שראשי התיבות של הפסוק: 'נִשְׂאָ עוֹן וְעָבַר (עַל פֶּשַׁע) הוּא "ענו" שזה גם כן רומז שהענווה מנקה את האדם מכל עוונותיו. "ולכן ענוה גימטריה 131 כמספר סמאל, לומר לנו שאינו שולט בו". נכון שהאדם עשה עוונות ופשעים, אבל אין רשות למלאך המשחית לגעת בו. "וזה שכתב דוד המלך: 'לא גָּבַהּ לְבִי וְלֹא רָמוּ עֵינַי' במזמור קל"א בתהילים". לא במקרה המזמור שדוד מדבר על ענווה וכמה אסור להיות גבה לב נמצא במזמור קל"א שהוא כמנין סמאל (131), כדי להגיד לאדם שאם הוא בענווה אז אין לו שליטה עליו.

אורות חיים

מו"ר הגאון הרב חיים כהן זצוק"ל

הרב החלבן

במהלך ימי השובבי"ם הקדושים ביקש מהאברכים שיעשו תענית דיבור מהבוקר ועד הערב ובצהריים בעת שהיה מגיע לתפילת מנחה היה מחלק לכל אברך שקיים בקשתו סכום כסף נכבד. גם לפני החגים היה מחלק לעמלי התורה תלושים וסכומים מכובדים לצורכי המועד.

פעם הגיע לכולל בצהריים והעניק לכל האברכים זוגות תפילין של שימושא רבה וביקש מכולם שיקפידו להניחם אותו ואחר כך גם קנה לכל התלמידים ונראה לי שקרוב לארבעים זוגות תפילין של שימושא רבה חילק והיינו מתפללים בהם בכל יום בצהריים וכן בימי שישי. [כמובא בספר חמדת ימים ומספר טור פדתה שהביאו ממקור חיים בשם הגר"ח כהן תלמיד מהרח"ו והרב עימנואל חי ריקי שכתבו שנהגו להניחם בערב שבת במנחה תפילין].

לעילוי נשמת: אורית בת טובה, מו"ר מ"ר הגאון ר' עובדיה יוסף זצוק"ל, מו"ר מ"ר הגאון ר' מרדכי אליהו זצוק"ל, הרבנית ספירית חיה בת בתיה, אסתר בת לינה מו"ר הרב חיים אבישלום הכהן (החלבן) בן בלגא.

לזיווג הנזון: אליהו חדר בן אסתר, אורטל בת מיכל, אליהו בן אהובה, תום בן אורית, עזרא חי בן לאה.

לרמאות והצלחה: מו"ר הרב חיים רבי בן שרה, בלהה בת מרים מרים בת אסתר, אסתר בן מרים, שמחה בת אסתר, רות מירה בת שמחה, גד בן דליה אילת, שלמה בן לבנה, אברהם בן ביינה.